Valtuutettu Riitta Leinon ym. valtuustoaloite työttömyystilanteen parantamiseksi

Kaupunginvaltuusto 09.02.2026 § 13

Valtuutettu Riitta Leino luki ja jätti seuraavan 22 valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen:

” Turun työllisyysalue on alueensa työllisyysviranomainen ja se muodostuu 23 varsinaissuomalaisesta kunnasta. Näistä yhtenä on Naantali, joka kuuluu Raision alaisuuteen. Turku toimii Turun työllisyysalueen vastuukuntana, jolle on keskitetty alueen yhteiset palvelut ja tehtävät.

Jo edellä mainitusta nähdään, että Naantali on muiden alaisuudessa ja kaukana siitä, että asioihin voitaisiin todellisuudessa vaikuttaa. Saamme tietää tunnusluvut, mutta emme sitä mitä palveluja naantalilaisille työttömille on ollut tarjolla ja missä tilanteessa työttömät todellisuudessa ovat.

Haasteena Naantalin kannalta on, että pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut työllisyyslautakunnan tilannekatsauksen 1/2026 mukaan Naantalissa 45,1%, joka tarkoittaa 328 henkilöä. Samaan aikaan eri palveluissa olevien määrä on laskenut 11,1%, joka kuvastaa tilanteen ongelmallisuutta. Jotta työllisyystoimet olisivat oikeasuuntaiset, tulisi palveluiden määrä nousta suhteessa työttömien määrään. Kaikkien työttömien määrä on myös noussut 7.9%. Haasteellisinta Naantalin kaupungin taloutta ajatellen on kuitenkin pitkäaikaistyöttömien määrän selkeä nousu, koska Naantali joutuu maksamaan sakkomaksua merkittävän summan jokaisesta pitkäaikaistyöttömästä.

On tuotu esille, että työllisyystilanne on tällä hetkellä haastava, joka osin varmasti pitää paikkaansa, mutta toisaalta tilaston mukaan kokoaikaisesti lomautettujen määrä on laskenut 37.8%. Tämä kertoo, että työllisyystilanne ei välttämättä ole ihan niin huono kuin ajatellaan. Myös avoimien työpaikkojen määrä on Naantalin alueella noussut 22.9%.

Yllämainittu kuvastaa sitä, että työttömyystilanne Naantalissa on entisestään heikentynyt ja samaan aikaan palveluiden määrä on laskenut, joilla työllistymismahdollisuuksia voidaan edistää. Pitkäaikaistyötön on kunnalle sakkomaksujen myötä arvokas jo rahallisesti, mutta itse työttömälle tilanne on aina katastrofi. Näiden henkilöiden taloudellinen ja sosiaalinen tilanne romahtaa, joka myös näyttäytyy muiden palveluiden lisääntymisissä mm terveydenhoidon osalta. Tutkimuksissa on ollut nähtävissä, että mitä pidempään henkilö joutuu olemaan työttömänä, sitä haasteellisempaa on työhönpaluu iästä riippumatta.

Jotta tilannetta voidaan viedä parempaan suuntaan, näen, että kaupungin tulee ottaa itse koppia asioista joihin pystyy vaikuttamaan. Näitä ovat mm pitkäaikaistyöttömien tilannearvio, ovatko työttömät oikean toimeentulon alla ja ovatko palvelut heidän kohdallaan oikeat. Tärkeänä pidän, että pitkäaikaistyöttömien terveydentila arvioidaan, kuuluuko heidän olla ansiosidonnaisella tai Kelan työttömyyskorvauksella/päivärahalla vai ovatko kokonaan työkyvyttömiä. Naantalin kaupungin tulee huolehtia siitä, että kyseiset henkilöt saavat laadukasta palvelua ja ohjautuvat oikeaan palveluun riittävän ajoissa.

Vaikka Naantali kuuluu Turun työllisyyspalvelualueeseen ja Raision alaisuuteen, näen, että Naantalin tulee voida vaikuttaa omalla toiminnalla aktiivisemmin työllisyyspalveluihin. Ehdotan, että Naantalin kaupunki kartoittaa, onko heillä riittävää asiantuntemusta lähteä tekemään tilannearviota haastattelun muodossa pitkäaikaistyöttömien kohdalla vai tuleeko palvelu ostaa ulkopuolelta, jolla on kokonaisvaltainen asiantuntemus työllisyyden, toimeentulojen, Kelan ja eläkeyhtiöiden palveluista sekä yritysmaailman tilanteesta ja sen antamista mahdollisuuksista. Vaikka kuulumme työllisyyspalveluiden alaisuuteen, ei se tarkoita, että emme voisi myös itse pyrkiä vaikuttamaan pitkäaikaistyöttömyyksien vähentämiseksi. Tällä hetkellä työttömien määrä on vielä hallittavissa, kun siihen oikeilla ja asiantuntevilla toimenpiteillä ajoissa puututaan.”

Päätös

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 02.03.2026 § 66

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Valtuustoaloite lähetetään Kehittämispalveluiden valmisteltavaksi. Vastuuvalmistelijaksi nimetään kehitysjohtaja Rikumatti Levomäki. Valtuustoaloitteen käsittelyprosessi saa kestää korkeintaan yhden vuoden aloitteen jättämisestä lukien.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 23.11.2026
162/00.01.02.03/2026

Valmistelija Elinkeino- ja työllisyyspäällikkö Lassi Rosala

Naantalin työllisyystilanne on ollut haastava vuoden 2024 lopulta lähtien, mutta kaupan alan investoinnit ovat osaltaan parantaneet tilannetta kuluvana syksynä. Työttömyysaste on laskenut tasaisesti tarkastelujakson korkeimmasta 9,5 prosentista syyskuun 8 prosenttiin, selvästi alle Varsinais-Suomen (11,2 %) ja koko maan (11,8 %) tason.

Myönteinen työllisyyskehitys on näkynyt etenkin lyhyen aikaa työttömänä olleiden työllistymisessä. Myös koulutuksiin, valmennuksiin, työkokeiluihin ja palkkatuettuun työhön on ohjautunut tänä vuonna aiempaa enemmän työnhakijoita. Näissä palveluissa oli syyskuun lopussa noin 18 % naantalilaisista työnhakijoista.

Pitkäaikaistyöttömien, alle 25-vuotiaiden ja ulkomaalaisten työttömyys on vähentynyt hieman keskimääräistä hitaammin. Yli vuoden yhtäjaksoisesti

työttömänä olleita oli syyskuun lopussa 354 eli noin 38 % kaikista työnhakijoista.

Naantalin kaupunki kuuluu Turun työllisyysalueeseen, joka jakautuu useisiin toiminta-alueisiin. Lähipalveluista vastaavat työllisyysalueen jäsenkunnat, joille työvoimaviranomainen on siirtänyt yhteistoimintasopimuksella erikseen määriteltyjä tehtäviä. Naantali kuuluu Raision toiminta-alueeseen yhdessä Raision, Maskun, Mynämäen, Ruskon ja Nousiaisten kanssa. Raision kaupunki vastaa toiminta-alueen lakisääteisistä työllisyyspalveluista sekä henkilö- että työnantaja-asiakkaille.

Vuoden 2025 työllisyyspalvelu-uudistuksen myötä Naantalin kaupunki on suunnannut lakisääteisiä työllisyyspalveluja täydentäviä palveluitaan työnantajille. Tavoitteena on lisätä kaupungin työpaikkaomavaraisuutta tukemalla osaavan työvoiman löytämistä ja palkkaamista esimerkiksi kesä- ja kausityöseteleillä sekä työnantajia ja työnhakijoita yhdistävillä tapahtumilla, kuten Kesärekrymessuilla. Kaupungin elinkeino- ja työllisyyspalvelut etsivät myös piilotyöpaikkoja henkilökohtaisilla yritystapaamisilla ja sidosryhmäyhteistyöllä. Näitä toteutetaan mahdollisimman laajasti käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Lisäksi kaupunki tarjoaa työttömille työnhakijoille työkokeilupaikkoja ja mahdollisuuden oppisopimukseen yhteistyössä Raision toiminta-alueen kanssa.

Pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ja hyvinvointia tuetaan monin tavoin. Työttömillä on oikeus työttömien terveyspalveluihin sekä Varhan työllistymistä edistäviin sosiaalipalveluihin. Näissä sosiaalipalveluissa kartoitetaan vaikeasti työllistyvien henkilöiden tilannetta ja käynnistetään tarvittaessa työkyvyn arviointi sekä työkyvyttömyyseläkkeen hakuprosessi. Varhan sosiaaliohjaajat tapaavat asiakkaita säännöllisesti.

Sote-uudistuksessa Varhan vastuulle siirtynyt kuntouttava työtoiminta on ollut pitkäaikaistyöttömille tärkeä työllistymistä edistävä palvelu. Nykyisen tiedon mukaan kuntouttava työtoiminta on kuitenkin päättymässä ensi vuoden aikana. Pitkittyneeseen työttömyyteen on puututtu eri toimenpitein, ja hyväksi havaittuja toimintatapoja kehitetään edelleen. Raision työvoimapalveluissa on kokeiltu toimintamallia, jossa henkilöstö kartoittaa pitkäaikaistyöttömien tilanteita ja pyrkii ohjaamaan heitä työttömyysetuuksien sijasta muiden etuuksien, kuten eläkkeen, piiriin. Mallista on saatu hyviä kokemuksia. Toimintaa varten Raision toiminta-alueelle on varattu ensi vuodeksi määräraha kahteen lisähenkilöresurssiin.

Työllisyysohjaaja sai syksyllä 2026 käyttöönsä työvoimaviranomaisille ja työllisyysalueiden virkailijoille tarkoitetun suljetun asiakastietojärjestelmän. Järjestelmän käyttöönotto on helpottanut entisestään asiakasohjausta sekä yhteistyötä Raision työllisyyspalvelujen kanssa.

Työllisyysalueen käynnistymisvaiheen raportointihaasteet näyttävät olevan pääosin ratkaistu. Työllisyyden edistämisen tueksi on nyt saatavilla aiempaa luotettavampaa ja ajantasaisempaa tietoa sekä Turun työllisyysalueelta että Raision toiminta-alueelta. Tämä mahdollistaa palvelujen kehittämisen vastaamaan entistä paremmin todellisia tarpeita.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että:

-kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi kehittämispalvelujen antaman selvityksen valtuutettu Riitta Leinon ym. valtuustoaloitteeseen.

- valtuutettu Riitta Leinon ym. valtuustoaloite merkitään loppuun käsitellyksi.

Päätös